

Pārtikas un veterinārais
dienests

Aktualitātes dzīvnieku infekcijas slimību jomā

Mareks Samohvalovs
Ziemeļpierīgas pārvaldes vadītājs

11.12.2024.

Pārtikas un veterinārais
dienests

Aktuālās dzīvnieku infekcijas slimības

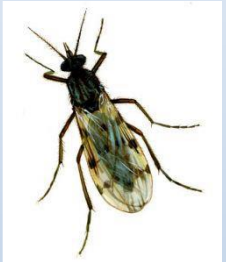
- **Infekciozais katarālais drudzis**
- **Augsti patogēnā putnu gripa**
- **Āfrikas cūku mēris**

Pārtikas un veterinārais
dienests

Infekciozais katarālais drudzis jeb zilās mēles slimība (angl. *Bluetongue*)

- Infekciozais katarālais drudzis ir nekontagioza, vīrusa ierosināta, atgremotāju infekcijas slimība (tātad ar to var saslimt visu kategoriju liellopi, aitas un kazas, kā arī savvaļā sastopamie atgremotāji).
- Izteiktas slimības klīniskās pazīmes novēro aitām, bet liellopiem un kazām slimība parasti noris subklīniskā, apslēptā, vizuāli neizteiktā formā.
- Slimību pārnēsā un izplata tās bioloģiskie slimības pārnēsētāji (vektori) - asinssūcēji insekti (miģeles) un, ja nav šo asinssūcēju kukaiņu, tad slimības pārvešana no viena dzīvnieka uz otru – tieša vai netieša kontakta ceļā – lielākoties, nav iespējama!
- Raksturojas ar drudzi, gļotādas iekaisumu un tūsku, kā arī deģeneratīvām skeleta muskulatūras pārmaiņām.

Infekciozais katarālais drudzis Eiropas valstīs 2024 (01.01.-09.12.2024)

Pārtikas un veterinārais
dienests

Avots: ADIS, 09.12.2024.

* šajā kopsavilkumā pilnībā netiek vizualizēti atsevišķu valstu dati, jo tādām valstīm kā, piemēram, Vācija, Dānija u.c. kur pēdējo mēnešu laikā bijuši simptomi uzliesmojumi, līdz ar to slimības brīva statusa zaudēšanu vairs nav pienākums ziņot par katru individuālo slimības uzliesmojumu Eiropas Komisijas datu bāzē. Kā arī šeit neattēlojas informācija par uzliesmojumiem valstīs, kas nav Eiropas Savienībā, piemēram, Norvēģija un Apvienotā Karaliste, kurās šogad arī bijuši vairāki uzliesmojumi

Pārtikas un veterinārais
dienests

Infekciozais katarālais drudzis Eiropas valstīs 2024 (Bluetongue virus, BTV)

Avoti: ADIS,
WOAH,
nacionālas
datu bāzes

Valsts	Serotips BTV-x	Pirmais ziņojums
Nīderlande	BTV-3 BTV-12	Septembris 2023 (šogad – jūnijs 2024) Oktobris 2024
Spānija	BTV-1	-
	BTV-3	-
	BTV-4	Februāris 2023 (šogad – februāris 2024)
	BTV-8, pamatā Baleāru salās	Jūnijs 2024
Vācija	BTV-3	Maijs 2024
Luksemburga	BTV-3	Augusts 2024
Francija	BTV-3	Jūlijs 2024
	BTV-4	-
	BTV-8	-
Dānija	BTV-3	Jūlijs 2024
Apvienotā Karaliste	BTV-3	Augusts 2024
Šveice	BTV-3	Augusts 2024
	BTV-8	Augusts 2024
Čehija	BTV-3	Septembris 2024
Itālija	BTV-8	Oktobris 2023 (šogad – janvāris 2024)
	BTV-3	-
Austrija	BTV-3	Septembris 2024
	BTV-4	Septembris 2024
Zviedrija	BTV-3	Septembris 2024
Portugāle	BTV-3	Septembris 2024
Norvēģija	BTV-3	Augusts 2024
Beļģija	BTV-3	Septembris 2023 (šogad – janvāris 2024)
Andora	BTV-8	Augusts 2024
Grieķija	BTV-3	Septembris 2023
	BTV-4	Augusts 2020
	BTV-8	Oktobris 2024
Ziemeļmakedonija	BTV-16	Novembris 2017
	BTV-8	Oktobris 2024
Polija	BTV-3	<i>Novembris 2024</i>

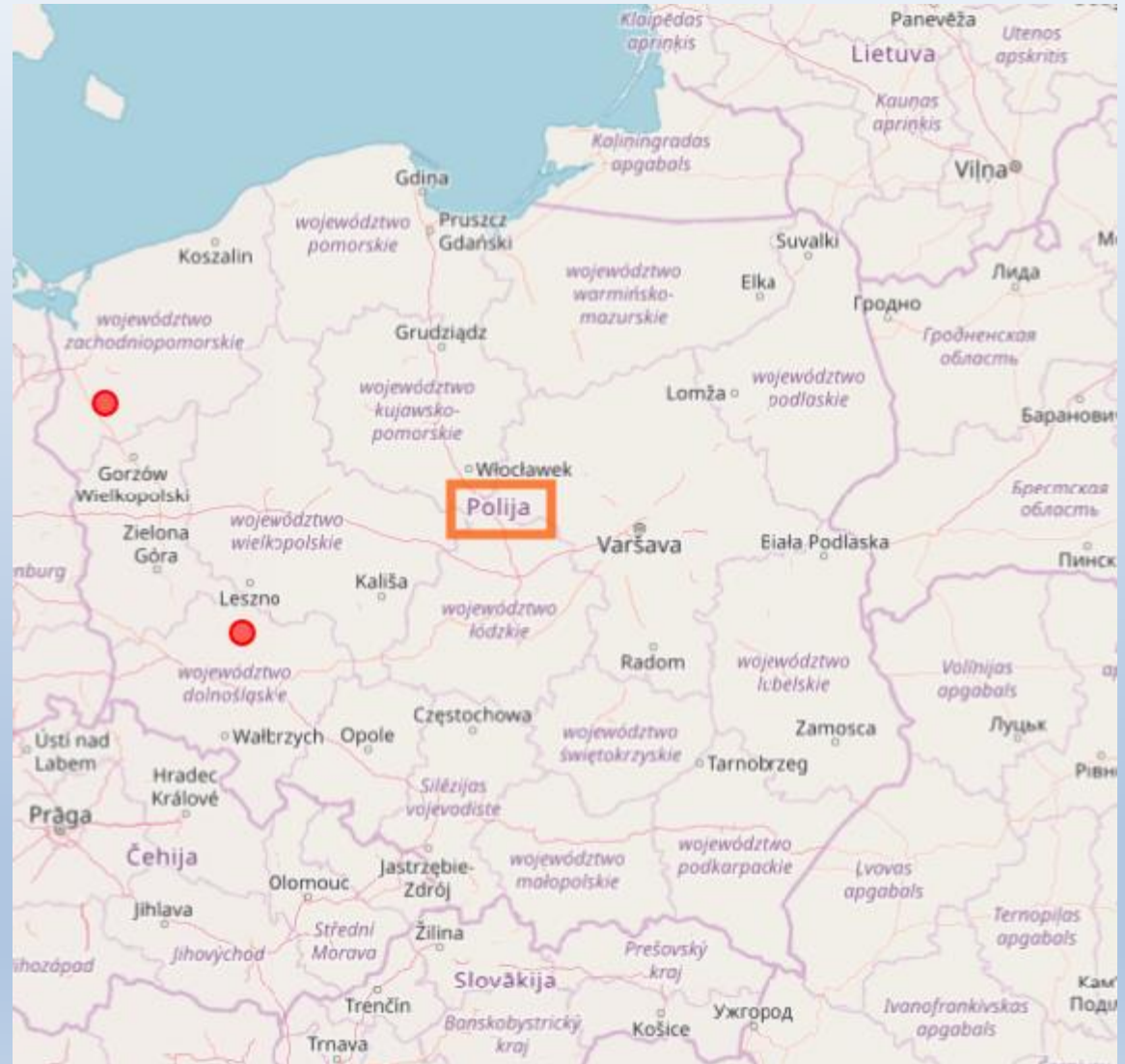

Pārtikas un veterinārais dienests

Infekciozā katarālā drudža uzliesmojumi Polijā 2024.gadā

Apstiprināšanas datums	Suga, skaits
5. decembris, 2024	Liellopi (10 pozitīvi, 40 uzņēmīgi)
22.novembris, 2024	Liellopi (3 pozitīvi, 31 uzņēmīgs)

Kopā līdz šim ziņots par 2 uzliesmojumiem

Infekciozā katarālā drudža uzliesmojumi Vācijā 2024.gadā

Pārtikas un veterinārais dienests

BTV-3 uzliesmojumu attīstība no jūlija sākuma

1.Juli 2024 (86 Ausbrüche)

1.August 2024 (1.419 Ausbrüche)

6.September 2024 (7.675 Ausbrüche)

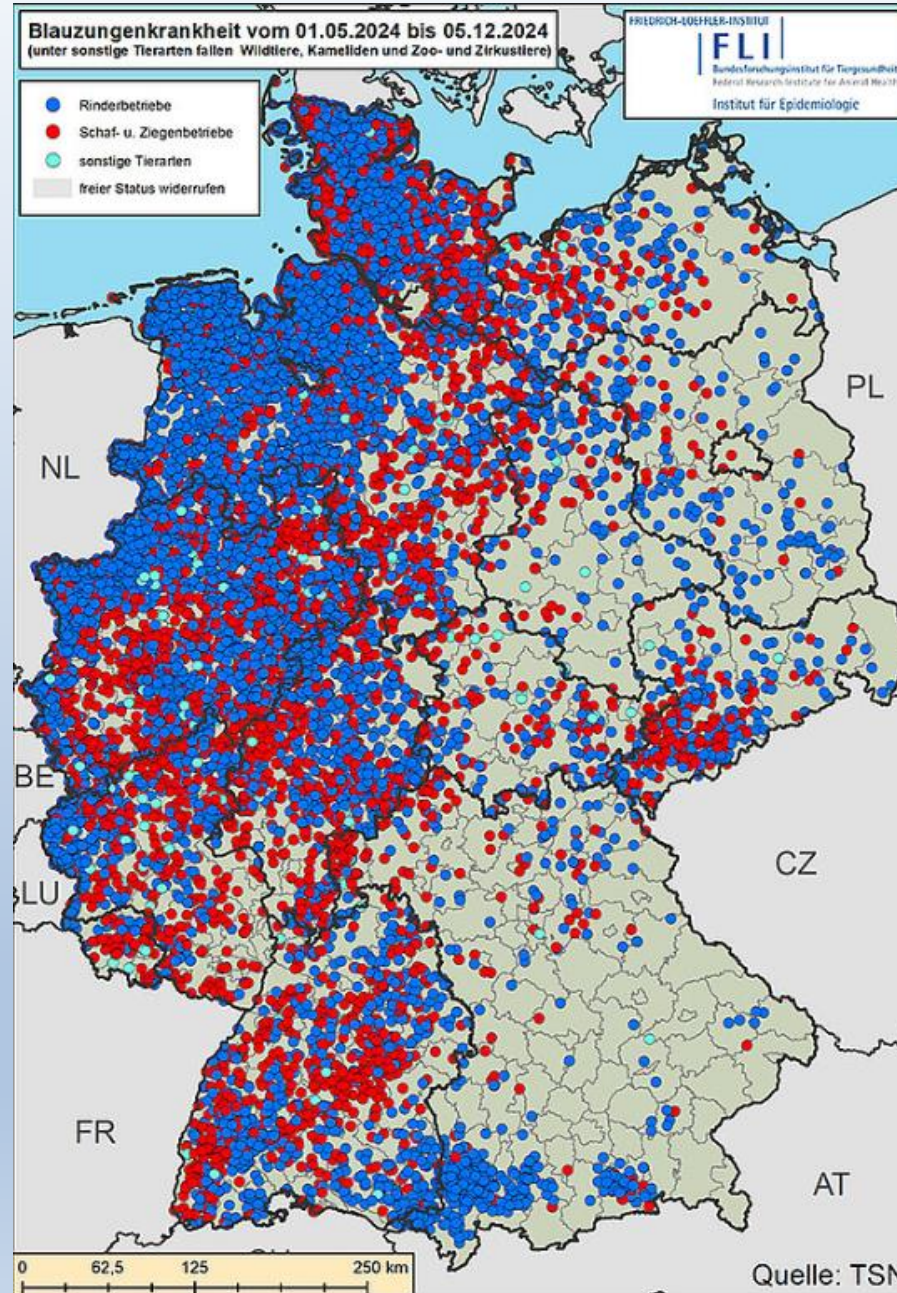
Infekcirozā katarālā drudža uzliesmojumi Vācijā 2024.gadā

Pārtikas un veterinārais dienests

**BTV-3 uzliesmojumi
no 01/05/2024 līdz
05/12/2024**

- uzliesmojumi liellopiem
- uzliesmojumi aitām, kazām
- uzliesmojumi citām sugām
- teritorijas ar brīvu statusu

Infekciozā katarālā drudža uzliesmojumi Nīderlandē 2024.gadā

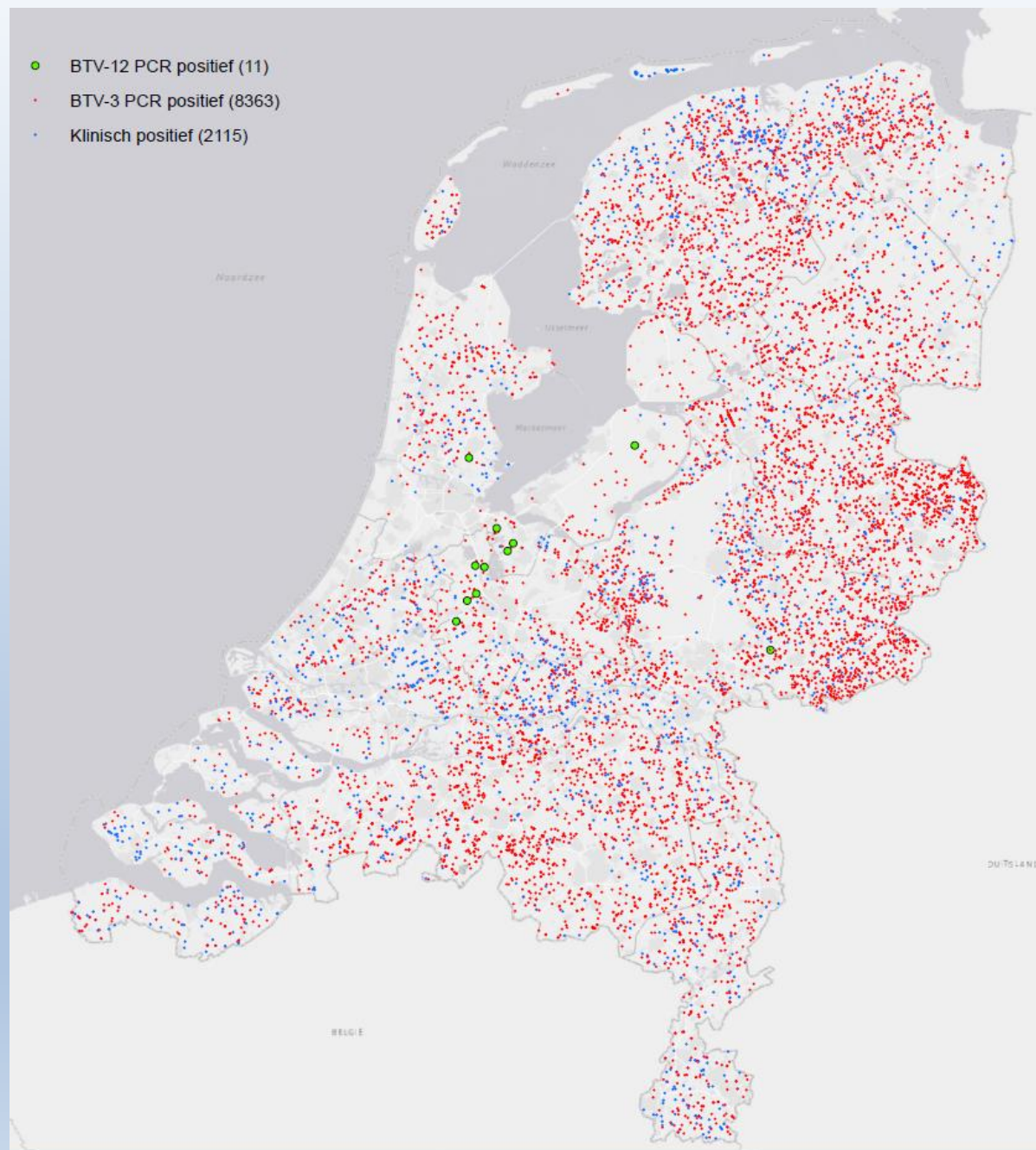

Pārtikas un veterinārais
dienests

Kopš 2023.gada Nīderlandē konstatēti
tūkstošiem **BTV-3** uzliesmojumi

11/10/2024 ziņots par pirmo **BTV-12**
uzliesmojumi

2024.g. ziņotie uzliesmojumi (līdz 05/12/2024)
- BTV-3 – kopā 10478 pozitīvi gadījumi
- BTV-12 – 11 pozitīvi gadījumi

Avots:

<https://www.nvwa.nl/onderwerpen/blauwtong/documenten/dier/dierziekten/overige-dierziekten/publicaties/index>

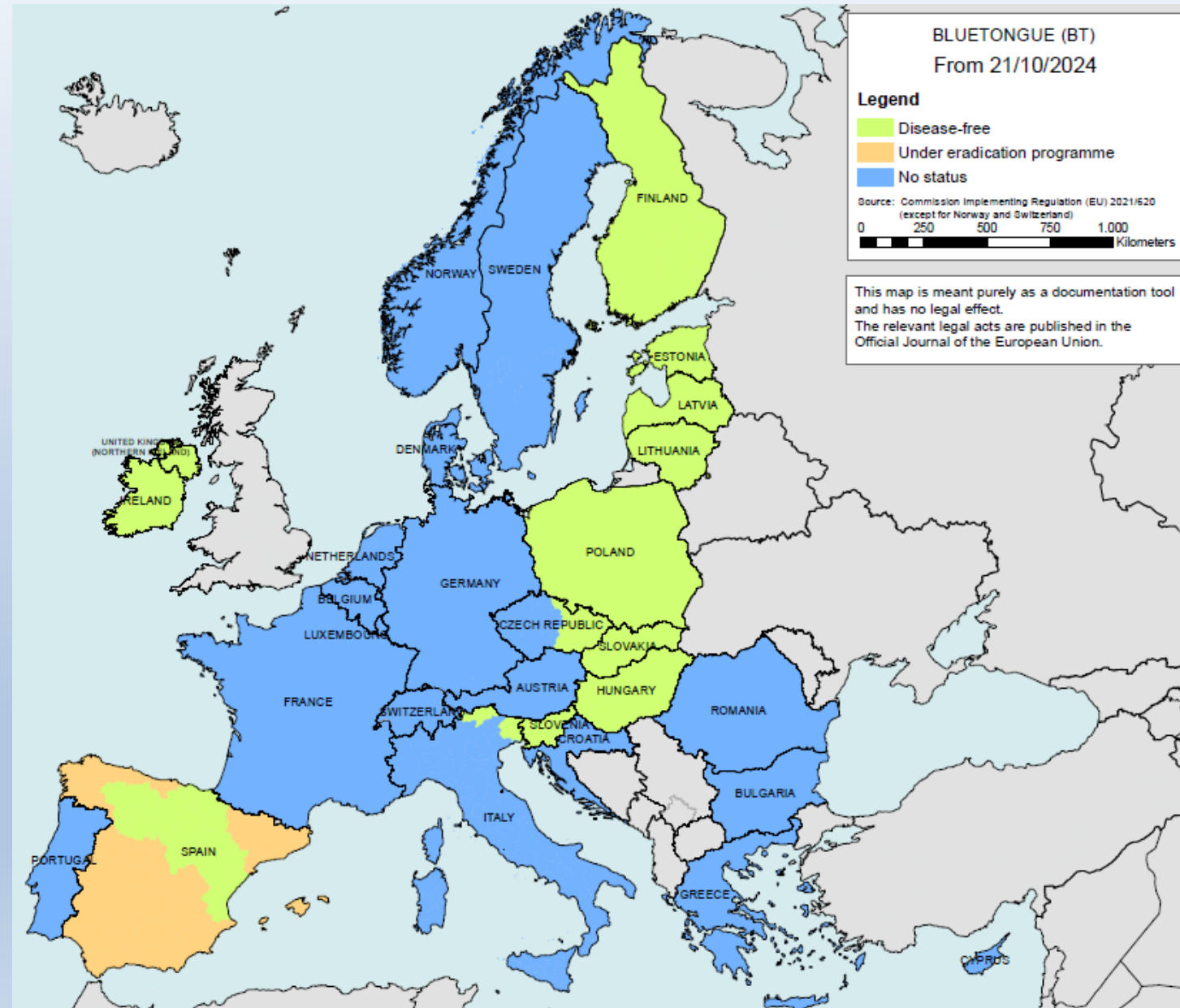
Pārtikas un veterinārais dienests

* Statusi atbilst šī brīža aktuālajai publikācijai Eiropas Komisijas mājas lapā (uz 21/10/2024). Polijas situācija pagaidām vēl nav ieļauta.

Avots:

https://food.ec.europa.eu/document/download/0c2e7ca6-96eb-42e9-830e-27f43a3a01ba_en?filename=ad_control-measures_bt_restrictedzones-map.pdf

Infekciozā katarālā drudža slimības statusi Eiropas valstīs

Pārtikas un veterinārais
dienests

Ja valstī tiek konstatēts infekciozais katarālais drudzis

- **tiek zaudēts valsts oficiāli brīvais statuss** uz šo slimību;
- valsts kompetentā iestāde izstrādā **IKD izskaušanas programmu** – slimības kontrolei un izskaušanai, kas sevī ietver:
 - a) teritoriālo tvērumu – visa valsts vai vismaz 150 km radiusā ap katru slimības skarto novietni/ objektu;
 - b) uzņēmīgo sugu dzīvnieku uzraudzību;
 - c) dzīvnieku pārvietošanas ierobežojumus;
 - d) tiek pieņemts valstisks lēmums par vai pret uzņēmīgo dzīvnieku vakcināciju pret IKD

IKD skartajā novietnē:

- a) slimie dzīvnieki tiek izolēti;
- b) saslimšanas risku mazinošie pasākumi – pasargāt no miģelēm, lietot insekticīdus un repelentus;
- c) dzīvnieku uzņēmīgo dzīvnieku un to bioproduktu pārvietošanas ierobežojumi;

*ir atļauts izvest uz kautuvi klīniski veselus dzīvniekus tūlītējai nokaušanai.

Ir liegums izvest audzēšanai uz citu ES dalībvalsti (neatbilst TRACES sertifikātā dzīvnieku veselības garantijas nosacījumiem).

Pārtikas un veterinārais dienests

Sākoties rudenim, Eiropā ir tendence pieaugt uzliesmojumu skaitam, jo īpaši tādās valstīs, kā Polija, Ungārija, Čehija, Itālija, Bulgārija, Vācija, Slovākija un Francija

Tabulās **ar sarkanu tekstu** iezīmētas valstis, kurās ziņots par jauniem uzliesmojumiem pēdējās nedēļas laikā

Augsti patogēnā putnu gripa Eiropas valstīs 2024

Uzliesmojumi mājputnu novietnēs līdz 08.12.

Valsts	Uzliesmojumu skaits
Albānija	1
Austrija	6
Beļģija	1
Bulgārija	18
Čehija	10
Dānija	8
Francija	16
Horvātija	3
Islande	1
Itālija	25
Moldova	55
Nīderlande	1
Norvēģija	1
Polija	45
Rumānija	3
Slovākija	7
Turcija	5
Ungārija	201
Vācija	25
Ziemeļmaķedonija	1
Zviedrija	3

Uzliesmojumi turētu putnu, kas nav mājputni, novietnēs un savvaļas putnu saslimšanas gadījumi līdz 08.12.

Valsts	Skaits
Apvienotā Karaliste (Ziemeļīrija)	1
Austrija	72
Beļģija	11
Bosnija un Hercegovina	1
Bulgārija	1
Horvātija	15
Čehija	47
Dānija	77
Fēru Salas	2
Francija	35
Islande	8
Itālija	61
Īrija	1
Kipra	1
Latvija	1
Lietuva	1
Moldova	43
Nīderlande	26
Norvēģija	14
Polija	54
Portugāle	11
Rumānija	25
Serbija	5
Slovākija	20
Slovēnija	55
Somija	3
Spānija	27
Šveice	2
Turcija	2
Ukraina	19
Ungārija	30
Vācija	238
Ziemeļmaķedonija	1
Zviedrija	21

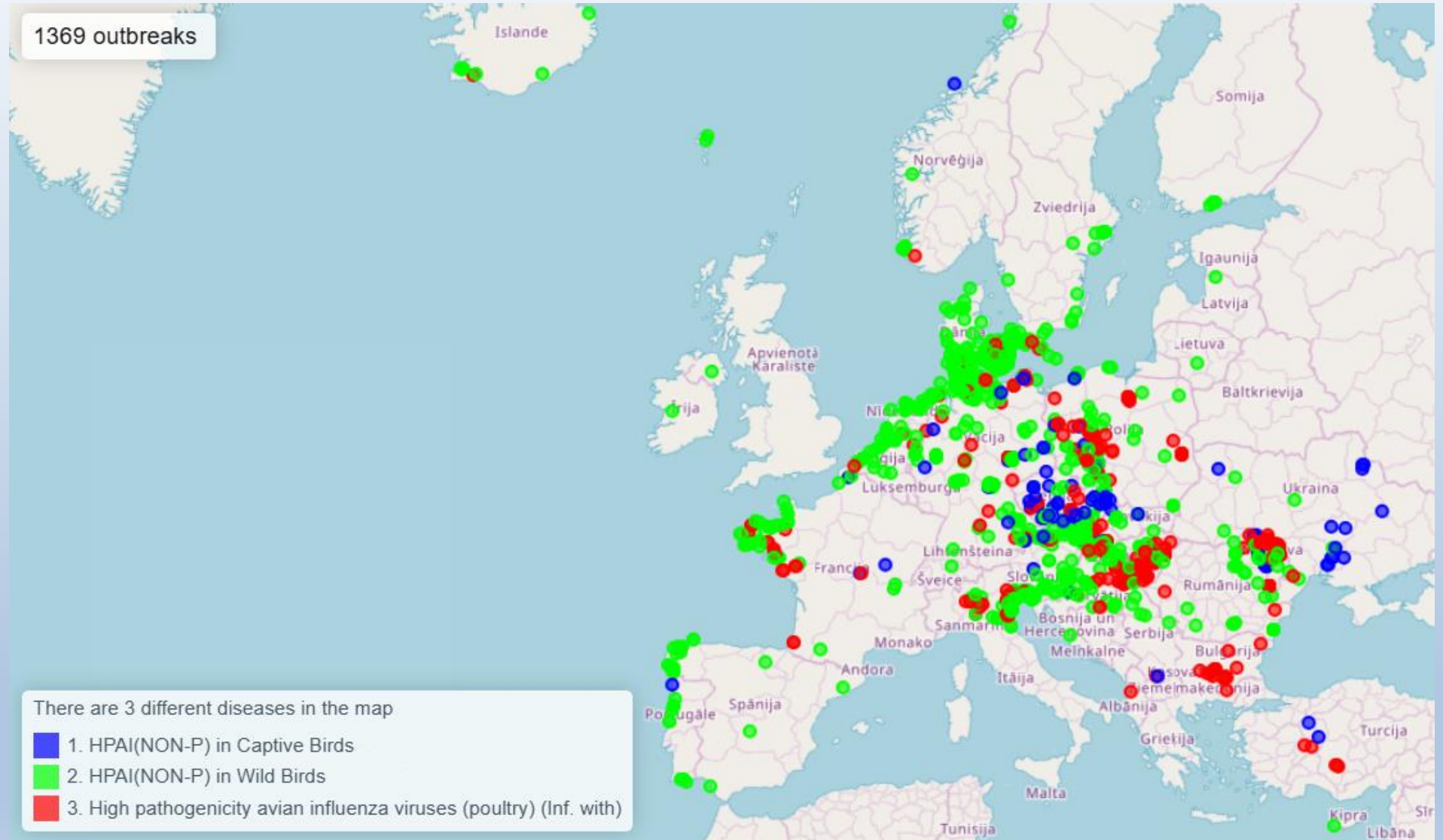
Augsti patogēnā putnu gripa Eiropas valstīs 2024.gadā

Pārtikas un veterinārais dienests

- - turēti putni, kas nav mājputni
- - savvaļas putni
- - mājputni

Kopā Eiropas valstīs līdz 09/05/2024 ziņots par 1369 augsti patogēnās putnu gripas uzliesmojumiem

Augsti patogēnā putnu gripa savvaļas putniem Latvijā 2024.gadā

Pārtikas un veterinārais
dienests

Izmeklēto savvaļas putnu skaits pa mēnešiem uz APPG (01.01.-08.12.)

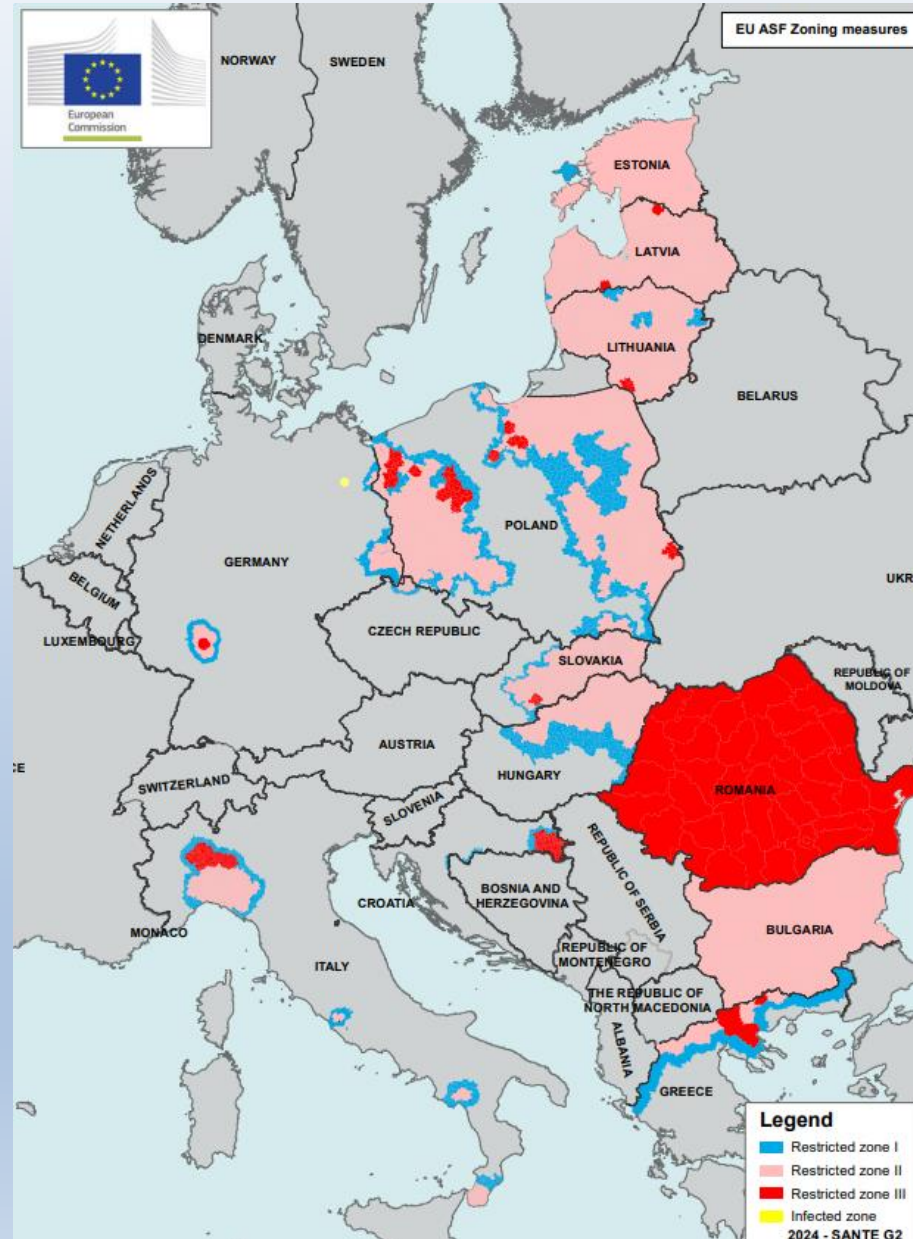
Gads	Izmeklēto savvaļas putnu skaits	Putnu gripa NAV konstatēta	Putnu gripa IR konstatēta	Piezīmes
2024				
Janvāris	1	1	0	
Februāris	0	0	0	
Marts	14	14	0	
Aprīlis	22	21	1	baltpieres zoss (H5N1), baltais stārķis (H6N8)
Maijs	8	8	0	
Jūnijs	2	2	0	
Jūlijs	10	10	0	
Augusts	4	4	0	
Septembris	1	1	0	
Oktobris	7	7	0	
Novembris	1	1	0	
Kopā 2024. gadā	70	69	1	

Pārtikas un veterinārais dienests

Āfrikas cūku mēris Eiropas valstīs

Situācija saskaņā ar šī brīža aktuālo publikāciju Eiropas Komisijas mājas lapā (uz 20/11/2024)

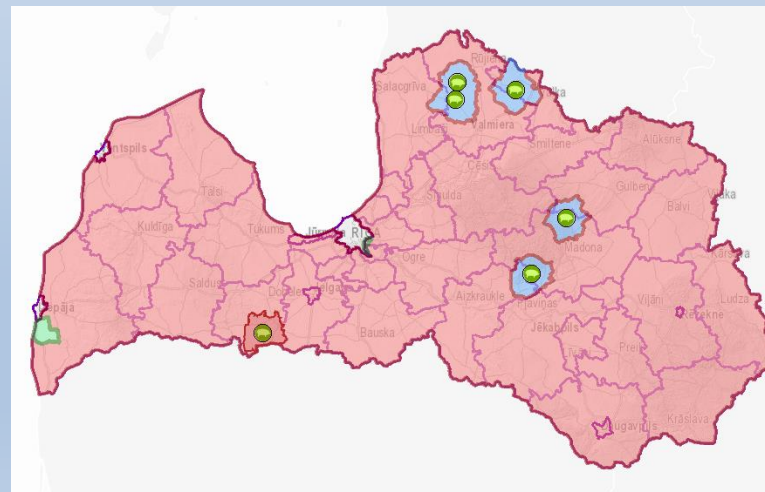
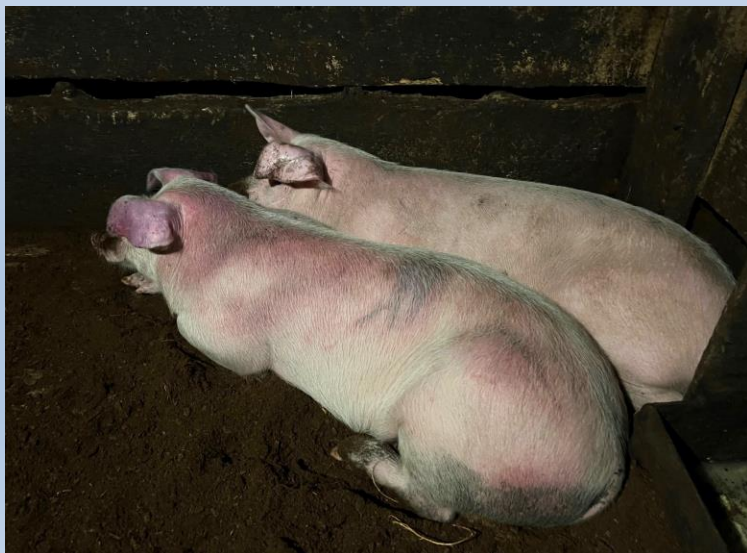

Pārtikas un veterinārais
dienests

Āfrikas cūku mēris Latvijā 2024. g. - *mājas cūkām*

Uzliesmojums p.k.	Datums	Vieta	Cūku skaits novietnē
1	20.06.2024	Valmieras novads Matīšu pagasts	550
2	21.06.2024	Madonas novada Kalsnavas pagasts	2
3	25.06.2024	Valmieras novada Vecates pagasts	24
4	05.07.2024	Madonas novada Cesvaines pagasts	2
5	16.08.2024	Valmieras novada Ērgemes pagasts	2
6	16.08.2024	Valmieras novada Ērgemes pagasts	1
7	09.10.2024	Dobeles novads Tērvetes pagasts	14

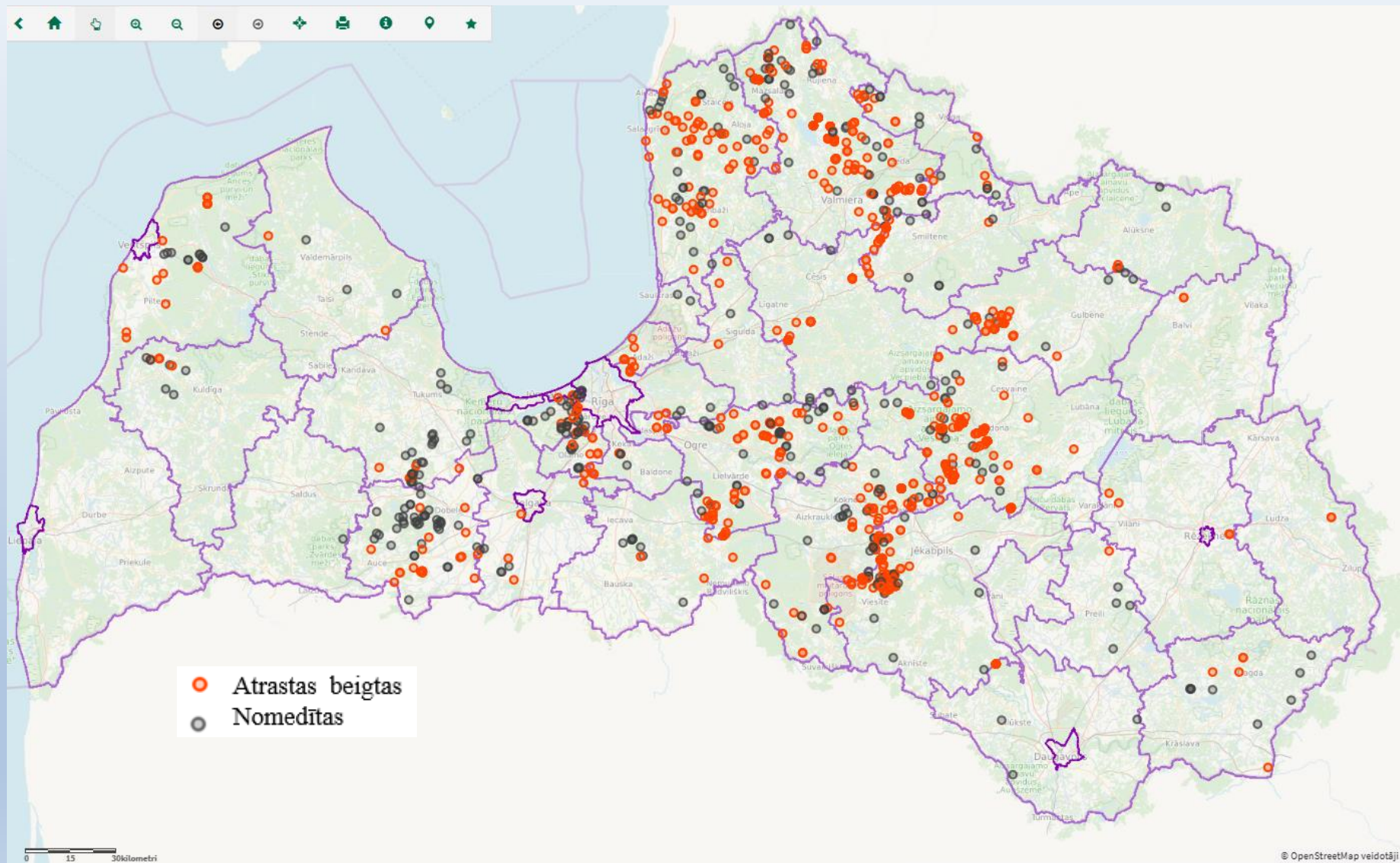

Pārtikas un veterinārais dienests

ĀCM meža cūku populācijā Latvijā 2024 (līdz 08.12.)

ĀCM apstiprināts
1273 meža cūkām
(390 medītas un 883
atrastas beigtas)

No 1. oktobra meža cūku asins paraugi jāved uz kādu no **BIOR** apkalpošanas punktiem!!!!

Nomedītās meža cūkas obligāti ir jāizmeklē uz ĀCM, ja:

- 1. tās ir nomedītas ĀCM vīrusa augsta riska teritorijās (**Nomedīto meža cūku obligāti izmeklējamās teritorijas**),*
- 2. meža cūkas paredzētas **pārtikas aprītei (pārstrādes uzņēmumā)**,*
- 3. nomedītajām meža cūkām ir konstatētas iespējamās **slimību pazīmes**.*

Saņem samaksu!

- Par katru izmeklēšanai **derīgu asins paraugu**, mednieks, tāpat kā līdz šim, saņem kompensāciju **30 EUR!**
- Par katru **ĀCM pozitīvu** nomedītu meža cūku, kuru PVD izņem medniekam, kompensācija **50 EUR!**
- Par **paziņotu atrastu** meža cūku, ziņotājs saņem **50 EUR** savā kontā!(foto, koordinātes, uzrādīšana, PVD paņem paraugu)
- Papildus no pašvaldības puses iespējams saņemt **30 EUR** par nogādi **uz PVD konteineru** vai **50 EUR par aprakšanu!** (obligāta parauga noņemšana no PVD puses)

Pārtikas un veterinārais
dienests

- **Pārtikas un veterinārais dienests, sadarbībā ar zinātnisko institūtu BIOR un Slimību profilakses un kontroles centru, piedalās starptautiskā projektā “One health for surveillance”, kura ietvaros tiek meklēti un pētīti mūsu reģionam aktuālie zoonožu izraisītāji**
- **Projekts ir uzsākts 2024. gadā un ilgs līdz 2026. gadam. Tā ietvaros dažādu sugu dzīvniekiem tiks veikti 20 776 laboratoriskie izmeklējumi uz tādām slimībām kā ērcu encefalīts, Rietumnīlas drudzis, putnu gripa, Q drudzis, Laimas slimība, E-hepatīts**

**One
4Health
SURVEILLANCE**

Pārtikas un veterinārais
dienests

One 4Health SURVEILLANCE

- 2024.gadā projekta ietvaros konstatēts Rietumnīlas drudzis mirušam vistu vanagam
- Šis ir **pirmais šīs slimības konstatēšanas gadījums Latvijā**

- Rietumnīlas drudzis (angļu val. West Nile fever) ir zoonoze – vīrusa infekcija, ar kuru var saslimt gan dzīvnieki, gan cilvēki.
- Vīrusu pārnēsā odi, tostarp *C.modestus*, kas ir sastopami arī Latvijā
- Vīrusa saimnieki un galvenais vīrusa rezervuārs dabā ir savvaļas putni
- Cilvēkiem laika posms starp slimības ierosinātāja iekļūšanu organismā līdz klīnisko pazīmju sākumam 2-14 dienas, zirgiem vidēji 3-15 dienas
- Rietumnīlas drudzis parasti ir gripai līdzīga slimība. Tas iesākas strauji (inkubācijas periods 3-6 dienas) ar mērenu vai stipru drudzi, kas ilgst 3-5 dienas. Slimību pavada galvassāpes, kakla sāpes, sāpes mugurā, nogurums, konjunktivīts, izsitumi (aptuveni pusē gadījumu izplatoties no ķermeņa uz ekstremitātēm un galvu), anoreksija, nelabums, sāpes vēderā, diareja un respiratorie simptomi. Retos gadījumos attīstās encefalīta simptomātika.

Pārtikas un veterinārais
dienests

Paldies par uzmanību!